Technische vragen over lopende agendapunten

Datum	10 januari 2024
Steller vragen	Helma van der Wende, CDA
Over agendapunt	Commissie WRG 11 januari 2024 Omgevingswet: Procesvoorstel verzwaard adviesrecht gemeenteraad

Het college wordt verzocht de volgende vraag/vragen* schriftelijk te beantwoorden:

In het raadsvoorstel **Omgevingswet: Procesvoorstel verzwaard adviesrecht gemeenteraad** wordt voorgesteld om het verzwaard adviesrecht van de raad in te passen in de vooroverlegfase.

<u>Besluitvorming andere gemeenten</u>

Vraag: Zijn er andere gemeenten, die ook het verzwaard adviesrecht hebben ingepast in het vooroverleg en niet bij de definitieve aanvraag Omgevingsvergunning? Zo ja, zijn er 3 gemeenten te noemen?

Antwoord: de gemeenten Zoeterwoude, Zaltbommel, Maasdriel en Den Haag.

<u>Vooroverleg is een keuze van de indiener; niet van het college</u>

Of bij een Omgevingsvergunning vooroverleg aan de orde is, is een keuze die aan de indiener is; niet aan het college. Het is niet verplicht. Dit staat ook gemeld onder de kanttekeningen. Het is dus niet zo dat voor elke BOPA, waarbij Verzwaard adviesrecht aan de orde is, de optie van inpassing van het Verzwaard adviesrecht in het vooroverleg zich voor doet.

Vraag 1 : Hoe worden deze situaties procedureel ingestoken en juridisch correct afgedekt?

Antwoord: Voor plannen met een grote impact is het niet in het belang van de initiatiefnemer om geen vooroverleg te voeren. De suggestie dat we een plan met grote impact in procedure (kunnen) brengen zonder vooroverleg is onwaarschijnlijk. Ook als de initiatiefnemer dit zou willen. De kans dat een aanvraag niet in behandeling genomen kan worden omdat deze niet volledig is en dus niet te beoordelen is, is te groot. In onze contacten met initiatiefnemers zullen wij de initiatiefnemer sturen richting een vooroverleg en zullen we ook investeren in het vooroverleg (incl. intaketafel en omgevingstafel). Gezien de termijnen voor het verlenen van vergunningen is volstrekt duidelijk dat het zwaartepunt van de beoordeling van de aanvaardbaarheid van een ruimtelijk initiatief hoe dan ook in de voorbereiding c.q. het vooroverleg komt te liggen.

Technische vragen over lopende agendapunten

Verzwaard adviesrecht vs adviesrecht

In het beslispunt wordt gesproken over adviesrecht; niet over Verzwaard adviesrecht, zoals de Omgevingswet dat specifiek en bewust beoogd. Een raad kan ook besluiten geen gebruik te maken van het Verzwaard adviesrecht.

Vraag 2 : Is dit beslispunt juridisch zo juist geformuleerd om het Verzwaard adviesrecht (bindend) te garanderen? Of is hier beoogd de raad te laten besluiten af te zien van het Verzwaard adviesrecht en slecht in te steken op regulier adviesrecht (niet bindend)?

Antwoord: Het beslispunt is juist geformuleerd. De wet maakt geen onderscheid tussen een verzwaard adviesrecht en een regulier adviesrecht van de raad. Het adviesrecht van de raad in de Omgevingswet is een bindend adviesrecht. Ten opzichte van de verklaring van geen bedenkingen wordt het bindende karakter als `verzwaard' aangemerkt. Het is geenszins de intentie om de raad te laten afzien van het adviesrecht. Sterker nog, met het raadsbesluit van 10 juni 2021 heeft de raad expliciet vastgelegd welke ruimtelijke initiatieven de raad voor advies voorgelegd wil krijgen.

Rolverschuiving

De VNG waarschuwt voor het risico van verschuiving van rollen bij het niet goed inregelen van het verzwaard adviesrecht.

Als de initiatiefnemer, op basis van de input van het plan van het vooroverleg, het plan nog moet aanpassen, kan het zijn dat de raad zelf haar kaders mee gaat geven/moet gaan geven.

Vraag 3 : Bestaat bij het voorgestelde proces het risico dat ook de raad teveel gaat sturen aan de voorkant en zich met details bemoeien (te veel op de stoel van ambtenaren en college gaat zitten)?

Antwoord: Ja in principe wel. Het voorgestelde proces beoogt aan de voorkant duidelijke uitgangspunten vast te leggen. Dit is voor de initiatiefnemer en belanghebbenden van belang omdat daarmee duidelijk wordt binnen welke kaders hij het plan verder kan uitwerken.

Het detailniveau van het adviesrecht heeft de raad zelf in de hand.

Definitieve plan/ingediende Omgevingsvergunning niet overeenkomstig wensen/ideeën van de raad

Tijdens de vooroverlegfase is het plan/ de aanvraag Omgevingsvergunning nog niet definitief. De raad krijgt, door inpassing in de vooroverlegfase een niet-voldragen plan, maar op een eerste schets/concept, wat nog aangepast zal gaan worden.

Technische vragen over lopende agendapunten

Vraag 4 : Hoe wordt voorkomen dat het uiteindelijke ingediende plan niet conform de wensen/ideeën van de raad is?

Antwoord: Het ligt in de lijn der verwachting dat de raad met gebruikmaking van het adviesrecht uitgangspunten voor de ontwikkeling meegeeft. Dit is de kaderstellende rol van de raad aan de voorkant. Het adviesrecht is bindend. Het college zal geen plan in procedure brengen dat afwijkt van de door raad meegegeven uitgangspunten.

<u>Reguliere procedure vs uitgebreide procedure</u>

In het raadsvoorstel **Omgevingswet: Procesvoorstel verzwaard adviesrecht gemeenteraad** staat dat besloten moet worden binnen 8 weken, eventueel verlengd met 6 weken. Het college kan echter ook besluiten tot een uitgebreide procedure van 6 maanden of vragen aan een indiener of daar zelf voor te kiezen.

De uitgebreide procedure is als volgt omschreven:

Beleidsregel over van toepassing verklaren uitgebreide procedure op aanvraag omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit (artikel 16.65, lid 4, Omgevingswet)

Het bevoegd gezag mag niet van tevoren beslissen op welke gevallen zij afdeling 3.4 Awb van toepassing zal verklaren. Die beslissing moet zij per aanvraag nemen. Het bevoegd gezag kan wel beleidsregels opstellen over hoe zij de wettelijke criteria van artikel 16.65 lid 4, onder a en b, Omgevingswet uitlegt. In de beleidsregel kan het bevoegd gezag activiteiten benoemen die in ieder geval aanzienlijke gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving en waartegen naar verwachting verschillende belanghebbenden bedenkingen zullen hebben.

Daarnaast is in een aantal gevallen, een uitgebreide procedure verplicht. Deze lijst is opgesomd in artikel 10.24 van het Omgevingsbesluit.

De gemeente Kerkrade bijv. heeft, net als andere gemeenten, ervoor gekozen dat de uitgebreide procedure wordt gevolgd voor inhoudelijk complexe aanvragen en aanvragen met verzwaard adviesrecht van de gemeenteraad.

De onderbouwing voor deze keuze is te vinden in “Adviesrecht van de gemeenteraad in de Omgevingswet gemeente Kerkrade”:

“Voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten kan het bevoegd gezag de uitgebreide procedure van toepassing verklaren (afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht). Dit is raadzaam wanneer een

Technische vragen over lopende agendapunten

aanvraag veelomvattend en complex is, waardoor de korte reguliere procedure niet geschikt is voor een zorgvuldige belangenafweging. Dit kan ook samengaan met de keuze voor het verzwaarde adviesrecht."

"Conclusie: de uitgebreide procedure wordt gevolgd voor inhoudelijk complexe aanvragen en aanvragen met verzwaard adviesrecht van de gemeenteraad."

Aangezien de gemeenteraad van Voorschoten heeft besloten verzwaard adviesrecht toe te passen om initiatieven met "veel impact" lijkt dat een passende werkwijze.

Vraag 5 :Waarom wordt niet voorgesteld om voor BOPA's met verzwaard adviesrecht het college te laten besluiten om een uitgebreide procedure toe te passen?

Antwoord: Het bevoegd gezag (college) mag niet van tevoren beslissen op welke gevallen zij afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaren. Die beslissing moet zij per aanvraag nemen. Wel kan het bevoegd gezag op grond van artikel 16.65, lid 4 Omgevingswet beleidsregels opstellen waarin wordt benoemd welke activiteiten aanzienlijke gevolgen hebben en waartegen naar verwachting verschillende belanghebbenden bedenkingen zullen hebben.
Het voorbeeld van Kerkrade moet in die zin genuanceerd worden gezien. Daarnaast heeft de gemeenteraad op 10 juni 2021 al besloten welke initiatieven zij voor advies voorgelegd wil krijgen.

De Omgevingswet beoogt eenvoudige procedures met kortere doorlooptijden. Alle complexe ruimtelijke initiatieven onder een uitgebreide procedure brengen draagt hier niet aan bij.
Inhoudelijk gezien zal ook bij de uitgebreide procedure het zwaartepunt van de beoordeling van de ruimtelijke aanvaardbaarheid bij het vooroverleg liggen (zie antwoord op vraag 1). Het adviesrecht onderbrengen in een uitgebreide procedure impliceert dat de raad in positie komt als we een ontwerpplan ter visie willen leggen (vergelijkbaar met wat nu de ontwerp verklaring van geen bedenkingen is). Als we ervoor zouden kiezen om voor elke Bopa een uitgebreide procedure te volgen met het adviesrecht in de formele procedure, dan komt de raad dus niet aan de voorkant in positie. Het van toepassing verklaren van de uitgebreide procedure in combinatie met het bindend advies ingevolge art. 16.65, lid 4 Omgevingswet, zoals hierboven benoemd, moet gezien worden als een vangnet, niet als regel.
Met het raadsbesluit van 10 juni 2021 heeft de raad aangegeven alle plannen in de categorie 3 voor advies voorgelegd te willen krijgen. Ook is daarbij vastgesteld dat er een participatieplan gemaakt moet worden. Voor de initiatiefnemer, de omwonenden/belanghebbenden/stakeholders is juist van belang dat de raad aan de voorkant de uitgangspunten (het speelveld) bepaalt.

* Aangeven wat van toepassing is.

Technische vragen over lopende agendapunten

Toelichting (indien nodig):